

УДК 005.336.2

Паска Ю. В., аспірантка спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування
Науковий керівник: Якубів В.М., перша проректорка, доктор економічних наук,
професор кафедри публічного управління та адміністрування
(Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, м. Івано-Франківськ, Україна)

УПРАВЛІНСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

Епоха інноваційних технологій підвищує вимоги до фахівців у публічній сфері, вимагаючи постійного вдосконалення їхньої управлінської компетентності, спонукає до пошуку нових методів та підходів у роботі, адаптації до змін, використання сучасних технологій і впровадження інноваційних практик у діяльність публічних службовців та керівників. Постає потреба в комплексному розумінні як змісту управлінської компетентності, так і процесу її формування та розвитку в сучасній публічній службі в Україні. Без професійно важливих якостей, формування яких у процесі професійної діяльності відбувається комплексно або навіть системно, неможливо сформувати професіоналізм управлінських кадрів публічного управління.

Загалом компетентність розглядається як здатність ефективно задовольняти індивідуальні та соціальні потреби, виконувати призначені завдання. Кожна компетентність базується на поєднанні відповідних знань, навичок та практичних умінь, ставлень та цінностей, а також на комплексі поведінкових проявів, які особистість може виявити у своїй діяльності. Управлінська компетентність може бути розглянута як сукупність знань, навичок і вмінь, які дозволяють керівнику ефективно керувати організацією та досягати стратегічних цілей.

Управлінська компетентність – це інтегрована характеристика керівника, яка охоплює його професійні знання, навички, особистісні якості та здатність адаптуватися до змін. Саме вона визначає вміння керівника ефективно реалізовувати управлінські функції, розробляти стратегії, організувати роботу команди, приймати рішення та оцінювати результати діяльності.

Управлінська компетентність є предметом дослідження багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених. Серед останніх публікацій, присвячених дослідженню управлінської компетентності, слід відзначити роботи І. Бадаєвої, І. Дарманської, М. Дороніної, І. Литовченко, С. Михеєва, А. Деркача, Л. Оліфіри, В. Свистун, В. Семанчиної та ін.

Дейв Ульріх, американський вчений в галузі управління персоналом та організаційного розвитку, вніс важливий вклад у розуміння та розвиток управлінської компетентності. Він розглядає управлінську компетентність як сукупність навичок, які необхідні для ефективного керівництва організацією. Основні компоненти управлінської компетентності, які він визначає, включають наступне:

- навички лідерства: сильний лідер здатний ефективно впливати на свою команду шляхом мотивації співробітників та досягнення спільних цілей;
- стратегічне мислення: керівник має бути добрим стратегом, уміти аналізувати ситуацію, оцінювати ризики та обирати найкращі рішення;
- управління змінами: оскільки сучасне бізнес-середовище постійно змінюється, керівники повинні бути готовими до адаптації, вміти реагувати на виклики, ефективно впроваджувати нові стратегії та технології;
- комунікаційні навички: ефективна комунікація є ключовим аспектом управлінської компетентності, адже допомагає керівникові створювати комфортні умови праці, вирішувати конфлікти, сприяти їх медіації та знаходити компроміси;

- вирішення проблем: компетентні керівники повинні мати навички аналізу та вирішення проблем, шукати оптимальні рішення для вирішення труднощів, які виникають у сфері управління.

Невід'ємні аспекти сучасного менеджменту – автоматизація бізнес-процесів, впровадження інформаційних систем, аналіз даних та цифрова трансформація управлінських процесів. Володіння цифровими технологіями забезпечує швидкість і точність прийняття рішень, підвищує конкурентоспроможність організації та сприяє її розвитку в сучасних умовах.

Таким чином, управлінська компетентність сучасного керівника є надзвичайно важливою для успіху організації в умовах постійних змін та конкурентного середовища. Розвиток цієї компетентності є невід'ємною частиною процесу управління та безпосередньо впливає на результативність діяльності організації.

Розвиток управлінської компетентності також сприяє підвищенню лояльності та задоволеності персоналу, що є ключовим фактором збереження та залучення талановитих співробітників. Крім того, компетентний керівник здатний ефективно адаптуватися до змін у ринкових умовах, реагувати на нові тенденції та використовувати їх як можливості для розвитку організації. Таким чином, управлінська компетентність не лише забезпечує стабільність та конкурентоспроможність організації, але й відкриває шлях до її подальшого розвитку та успіху на ринку.

Управлінська компетентність розвивається безперервно: вона потребує постійного навчання, самовдосконалення та набуття практичного досвіду. Освіта, тренінги, наставництво, обмін досвідом із колегами, участь у професійних спільнотах сприяють розширенню управлінських навичок і покращенню результативності роботи. Опанування сучасних методів управління, розвиток критичного мислення, комунікаційних та лідерських якостей допомагають керівникам досягати високих результатів та забезпечувати ефективне функціонування організації.

Управлінська компетентність є фундаментальним чинником ефективного управління. Вона поєднує в собі професійні знання, практичні навички, лідерські якості та здатність до інновацій. У сучасному світі, що швидко змінюється, керівники мають постійно вдосконалювати свої компетенції, щоб забезпечити успішний розвиток організації. Інвестиції в розвиток управлінської компетентності – це запорука стабільності, ефективності та конкурентоспроможності у сфері управління.

Перелік посилань

1. Берека В.Є. Генеза наукових поглядів на проблему управлінської компетентності. *Вісник Житомирського державного університету*. 2011. Випуск 55. Педагогічні науки.
2. Білянін Г.І. Управлінська компетентність менеджера в системі безперервної освіти. *Народна освіта*. 2013. №3(21).
3. Дороніна М. С., Лугова В. М., Серіков Д. О., Доронін С. А. Розвиток управлінської компетентності керівників підприємств : монографія. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2019. 182 с.